

ЗАТВЕРДЖЕНО
Ректор Міжнародного
гуманітарного університету
доц. Громошенко К.В.

«23» 08 _____ 2020 р.

**Міжнародний гуманітарний університет
Інститут права, економіка та міжнародних відносин
кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства**

Силабус

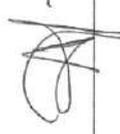
Назва курсу	Історія міжнародного права
Викладачі	к.ю.н., доцент, Хендель Наталія Володимирівна
Профайл викладачів	https://scholar.google.com.ua/citations?user=1IZW-WIAAAA&hl=ru
Контактний тел.	0957806375
E-mail:	n.v.hendel@gmail.com
Сторінка курсу у Moodle	https://moodle.mgu.edu.ua/user/profile.php?id=2360
Консультації	Раз на тиждень у каб. 420

Силабус розглянуто та прийнято на засіданні кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства

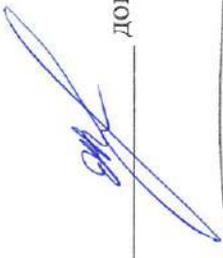
Протокол № 1 від 7 серпня 2020 р.

В.о. завідувача кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства доц. Цуркану С.І.

Перевірено:

Гарант освітньо-наукової програми доц. Андрейченко С.С.

Перевірено:

Начальник навчального відділу доц. Райчева Л.І.

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної роботи проф. Гончарук А.Г.

1. Анотація до курсу

Історія міжнародного права – це дисципліна, що виконує важливе завдання підготовки сучасних фахівців-професіоналів, які здатні набутти глибокі теоретичні знання щодо історії розвитку міжнародного права та навички аналізу сучасних міжнародно-правових подій через призму історії міжнародного права.

«*Історія міжнародного права*» як навчальна дисципліна спрямована на аналіз теоретичних аспектів історії міжнародного права: системи, принципів та джерел міжнародного права. У результаті вивчення дисципліни, студенти повинні мати уявлення про виникнення міжнародного права та періодизацію його історії.

Мета курсу

Метою вивчення дисципліни «Історія міжнародного права» – є розкриття студентам теоретичного та нормативного змісту історії міжнародного права, вироблення у них вмінь та навичок практичного застосування здобутків історії міжнародного права. Надання студентам базових теоретичних знань щодо сутності та генезису феномену міжнародного права, системи міжнародного права, його сучасного стану та першопричин утворення, а також розкриття слухачами теоретичного та нормативного змісту історії міжнародного права, вироблення у них вмінь та навичок практичного застосування міжнародно-правових норм.

3. Формат курсу

Вивчаючи курс «*Історія міжнародного права*» студенти приймають участь в обговоренні усіх тем курсу, а також готують індивідуальні завдання за окремими темами.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У процесі реалізації програми дисципліни ПСС формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел за допомогою використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 1. Знання історичних та політичних процесів розвитку держави, права, окремих правових систем, системи міжнародних відносин.

ФК 3. Знання особливостей міжнародно-правових явищ, вміння прогнозувати основні напрямки розвитку міжнародного права.

Навчальна дисципліна Правові системи сучасності забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН 1. Демонструвати знання у сфері теоретико-історичних, галузевих, міжгалузевих та прикладних юридичних наук.

РН 3. Демонструвати знання основ міжнародного публічного права та міжнародного приватного права.

РН 14. Проводити власні дослідження у сфері міжнародного публічного права, порівняльного правознавства, міжнародного приватного права.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
К-сть годин	28	14	100

6. Ознаки курсу

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний\вибірковий
2020	1	293 Міжнародне право	1	Н

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи онлайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізі інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

8. Політики курсу

У процесі викладання навчальної дисципліни застосовуються інтерактивні методи навчання, відбувається активне долучення студентів до обговорення кожного з питань курсу, що сприяє оволодінню ними професійними компетентностями щодо визначення особливостей формування та розвитку міжнародного публічного права. Особлива увага на заняттях приділяється вивченню особливостей кожної із галузей міжнародного права.

9. Схема курсу

Тиж. год.	Тема, план	Форма діяльності (заняття)/ Формат	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовний модуль I. Зародження міжнародного права						

<p>Тиж. 1,2 4 год</p>	<p>Тема 1. Виникнення міжнародного права та періодизація його історії</p> <p>1. Основні підходи до виникнення міжнародного права. Теорії виникнення міжнародного права. Походження міжнародного права і його термін. Міжнародне право як право й як цінність.</p> <p>2. Підходи до періодизації міжнародного права. Періодизація міжнародного права за А. І. Дмитрієвим: Епоха локального (регіонального) міжнародного права (Міжнародне право Стародавнього періоду; Європейське міжнародне право до 1648 р.); Епоха універсального міжнародного права (Період Вестфальської конфігурації універсального міжнародного права (1648-1815 рр.); Період універсального міжнародного права за Головним актом Віденського конгресу 1815 р. (1815-1919 рр.); Універсальне міжнародне право періоду Ліги Націй (1919-1946 рр.); Універсальне міжнародне право періоду Організації Об'єднаних Націй (з 1946 р. дотепер)).</p> <p>3. Періодизація міжнародного права за І. І. Лукашуким (Передісторія міжнародного права (Міжнародне право Стародавніх держав, міжнародне право в період Середньовіччя), Класичне міжнародне право, Перехід від класичного до сучасного міжнародного права, Сучасне міжнародне право).</p> <p>4. Соціалістичний підхід до періодизації міжнародного права (Д. Б. Левін, Ю. Я. Баскін, Д. І. Фельдман, В. Е. Грабар, Ф. І. Кожевников).</p>	<p>Лекція F2F</p>	<p>Презентація</p>	<p>1; 2; 4; 7; 10</p>	<p>Передивитись презентацію, 4 год</p> <p>Розподіл тем індивідуальних завдань серед студентів.</p>	<p>-</p>
---------------------------	--	-------------------	--------------------	-----------------------	--	----------

2 год	<p>Тема 1. Виникнення міжнародного права та періодизація його історії Доповіді студентів за темою заняття та їх обговорення</p>	Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів	1; 2; 4; 7; 10	Передивитись презентації доповідей, 2 год Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття	10	
Тиж. 3, 4 4 год	<p>Тема 2. Епоха локального (регіонального) міжнародного права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика міжнародних відносин й міжнародного права в стародавні часи. Основні інститути міжнародного права в стародавні часи. Рабовласницький період. Єгипет і Дворіччя. Договір між правителями месопотамських міст Лагаш і Умма. Договір хетського царя Хаттусиля III та египетського фараона Рамзеса II. 2. Індія. Інститут визнання. Правила ведення війни за Законами Ману. Правила ведення морської війни. Вплив релігії на міжнародні відносини Індії. 3. Китай. Основні інститути. Вплив конфуціанства на міжнародні відносини Китаю. 4. Стародавня Греція. Становлення ідеї міжнародного права в античній правовій думці. Розвиток інституту проксенів, право притулку. Право війни. Право міжнародних договорів. Нікійський мир 421 р. до н.е. за підсумками Пелопоннеської війни. Зародження міжнародних організацій (симмакі та амфіктіонії). 5. Стародавній Рим. Інститут заступництва, Претор перегрінус (преторське право). «Право народів». Військові звичаї. Розгляд спорів між Римом та іноземними державами, «рекулаторес». 6. Загальна характеристика міжнародних 	Лекція F2F	Презентація	1; 2; 3; 4; 5; 7; 10	Передивитись презентацію, 4 год Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.	5	

2 год	<p>відносин й міжнародного права в період середньовіччя. Період Великих географічних відкриттів та регіональне міжнародне право.</p> <p>7. Ранньофеодальні держави. Характеристика розвитку міжнародного права у феодальний період. Особливості феодалізму, феодальна роздільність.</p> <p>8. Європа. Вплив Римської державності на міжнародні відносини та міжнародне право. Візантія. Феодальні станові монархії (Іспанія, Франція, Англія).</p> <p>9. Київська Русь у період феодалізму. Династичні шлюби. Договірна практика Київської Русі. Положення іноземців, закони й звичаї війни, посольська справа.</p> <p>10. Арабський халіфат та мусульманське право.</p> <p>11. Церква у період феодалізму. Вселенські собори, розподіл учасників по націях. Роль церкви і Папи Римського у розвитку міжнародного права.</p> <p>12. Основні інститути міжнародного права в епоху Середньовіччя. Розвиток договорів у період феодалізму. Забезпечення міжнародних договорів. Дипломатичне та консульське право. Сервітути. Морське право у феодальний період, його джерела. Правовий стан іноземців. Третейський суд. Арбітраж. Право війни, інститут нейтралітету. Кодекс лицарської честі.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Презентації, доповіді студентів</p>	<p>1; 2; 3; 4; 5; 7; 10</p>	<p>Передивитись презентації доповідей, 2 год Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь</p>	10	
<p>Тема 2. Епоха локального (регіонального) міжнародного права</p> <p>Доповіді студентів за темою заняття та їх обговорення</p>							

Тиж. 5, 6 4 год	<p>Тема 3. Вестфальська конфігурація універсального міжнародного права</p> <p>1. Вестфальський конгрес 1643-1648 р.р. як підсумок Тридцятилітньої війни у Європі. Вестфальський мир (24 жовтня 1648 р.) та початок епохи універсального міжнародного права. Оснабрюцький та Мюнстерський договори, їх характеристики. Основні засади класичного міжнародного права. Основи міжнародного економічного права.</p> <p>2. Принцип свободи відкритого моря, територіальне море. Правове положення іноземців, режим найбільшого сприяння. Інститут оптації. Розвиток інституту екстрадиції. Структура міжнародних договорів. Інститут міжнародно-правового визнання. Інститут посольського права, формування дипломатичного корпусу та зміни в інституті консулів.</p> <p>3. Декларація Росії про морський озброєний нейтралітет 1780 р. Перша та друга конференції миру.</p> <p>4. Французька декларація прав людини і громадянина 1789 р., французька буржуазна революція 1789-1794 рр. та її вплив на міжнародне право. Вплив християнства на розвиток міжнародного права.</p> <p>5. Сполучені Штати Америки та їх вплив на</p>	Лекція F2F	Презентація	1; 2; 4; 6; 7; 10	Передивитись презентацію, 4 год Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.	5	на наступне заняття
--------------------	---	---------------	-------------	-------------------	---	---	---------------------

	становлення міжнародного права.							
2 год	Тема 3. Вестфальська конфігурація універсального міжнародного права Доповіді студентів за темою заняття та їх обговорення	Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів	1; 2; 4; 6; 7; 10	Передивитись презентації доповідей, 2 год Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття	10		
<u>Змістовний модуль II. Універсальне міжнародне право</u>								
Тиж. 7, 8 4 год	Тема 4. Період універсального міжнародного права після Віденського конгресу 1815 р. F2F Міжнародне право в період Ліги Націй (1919-1946 рр.) 1. Вплив Віденського конгресу 1814-1815 рр. на встановлення інституту міжнародних організацій, заборона работоргвілі, розподіл на класи дипломатичних представництв та затвердження правил альтернату. Рішення паризького мирного конгресу та становлення інститутів нейтралізації та демілітаризації, гуманізація правил ведення морської війни та ствердження принципу свободи торгового судноплавства по міжнародним рікам (Рейн, Дунай, Ельба – у Європі; Міссісіпі та Св. Лаврентія – в Америці; Конго та Нігер – у Африці) та в Чорноморських протоках. Історичне значення Гаазьких конференцій миру 1899 р. та 1907 р. у справі гуманізації засобів та методів ведення війни, а також нормативного закріплення принципів мирного вирішення міжнародних зіткнень. Розвиток міжнародного права (1739-1919 рр.).	Лекція	Презентація	1; 2; 4; 7; 10	Передивитись презентацію, 4 год Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.	5		

2. Перехід від класичного до сучасного міжнародного права (1919 - 1946 рр.) Декрет про мир 1917 р. та його місце в системі джерел міжнародного права.

3. Версальський мирний договір 1919 р. Заснування Ліги Націй та її вплив на розвиток міжнародного права XX сторіччя. Прийняття Статуту Ліги Націй 1919 р. Структура Ліги Націй: Асамблея, Рада та Секретаріат. Розвиток ідеї права народів та націй на самовизначення та виникнення принципу рівноправності та самовизначення народів. Рішення Ліги Націй, відношення до війни. Заснування постійної палати міжнародного правосуддя 1920 р. - першого постійного міжнародного суду. Членство СРСР у Лізі націй (1934-1939 р.р.).

4. Кодифікація міжнародного права та виникнення нових галузей (право зовнішніх зносин, право міжнародних договорів, морське право, космічне право, повітряне право та ін.). Розвиток позитивістської доктрини міжнародного права.

5. Паризький акт (Акт Бріана-Келлога) 1928 р. та заборона війни як засобу вирішення міжнародних спорів.

6. Виникнення нових принципів міжнародного права (суверенітету держави, суверенної рівності, дотримання міжнародних договорів, невтручання у внутрішні справи інших держав, незалежності держави, територіальної недоторканності).

7. Розвиток інститутів оптації, права притулку, плебісциту, визнання та правонаступництва. Значення, розвиток та класифікація принципів права збройних конфліктів.

2 год	<p>Тема 4. Період універсального міжнародного права після Віденського конгресу 1815 р. Міжнародне право в період Ліги Націй (1919-1946 рр.) Доповіді студентів за темою заняття та їх обговорення</p>	Практичне р-заняття	Презентації, доповіді студентів	1; 2; 4; 7; 10	Передивитись презентації доповідей, 2 год Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття	10
Тиж. 9, 10 4 год	<p>Тема 5. Універсальне міжнародне право періоду ООН (з 1945 р.)</p> <ol style="list-style-type: none"> Створення ООН як точка відліку сучасного міжнародного права. ООН: історія створення, структура, цілі й принципи, головні органи. Цілі міжнародного права за Статутом ООН, як основоположні тези, що характеризують сучасне міжнародне право. Вплив ліквідації колоніальної системи і виникнення нових незалежних держав на розвиток міжнародно-правових відносин. Міжнародне право в період «холодної війни». Сучасне міжнародне право в епоху постбіполярного світу. Підвищення ролі ООН в підтримці міжнародного миру і безпеки. Визначення, структура, склад і зміст конкретних елементів системи сучасного міжнародного права. Норми міжнародного права як його первинні елементи. Принципи міжнародного права як найважливіші положення, що мають вищу юридичну чинність. Норми <i>jus cogens</i> та зобов'язання <i>erga omnes</i>. Інститути міжнародного права як групи норм, що регулюють однорідні правовідносини. Основні інститути сучасного міжнародного права. Галузі міжнародного права як 	Лекція F2F	Презентація	1; 2; 4; 7; 10	Передивитись презентацію, 2 год Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.	5

	<p>сукупності норм і принципів, що регулюють правовідносини у певній сфері, що складає специфічний предмет міжнародного права і пов'язана із специфічною групою об'єктів міжнародного права.</p> <p>6. Сліввідношення міжнародного та міжнародного приватного права. Взаємовплив та взаємозалежність міжнародного та внутрішньодержавного права.</p> <p>7. Система мирних засобів вирішення міжнародних спорів за Статутом ООН.</p>					
2 год	<p>Тема 5. Універсальне міжнародне право періоду ООН (з 1945 р.) Доповіді студентів за темою заняття та їх обговорення</p>	Практичне заняття	1; 2; 4; 7; 10	Презентації, доповіді студентів	Передивитись презентації доповідей, 4 год Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття	10
Тиж. 11, 12 4 год	<p>Тема 6. Становлення і розвиток доктрини міжнародного права</p> <p>1. Міжнародно-правові погляди в стародавній період. Особлива роль античних мислителів у становленні ідеї міжнародного права. (Лео-Цзи, Сократ, Платон, Арістотель, Тіт Лівій, Цицерон, Ульпіан, Сенека, Марк Аврелій, міжнародно-правове вчення стоїків).</p> <p>2. Міжнародно-правові погляди в епоху Середньовіччя. Вплив релігії на міжнародне право. Справедливі війни за Блаженним Августіном (1384-1430 р.р.) у творі «Про град божий». Право війни та миру. Декрет Граціана (1139-1142 р.р.). Визначення міжнародного права. Школа «глосаторів» й</p>	Лекція F2F	1; 2; 4; 7; 9; 10	Презентація	Передивитись презентацію, 2 год Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.	5

	<p>«коментаторів», Бартол і Балд.</p> <p>3. Принципи мирних відносин за Фомою Аквінським (1225-1275 р.р.). Правомірні та неправомірні війни. Ідея теократичної держави. Георгій Падерад (XV ст.) та його ідея загальноєвропейського союзу. Христіана Пізанська «Про військові та рицарські справи».</p> <p>4. Політична мораль в праці італійського політичного діяча й історика Нікколо Макіавеллі (1469-1527 р.р.) «Державець» (1513 р.). Концепція «державного інтересу» та її вплив на міжнародне право.</p> <p>5. Зародження науки міжнародного права. Франциско де Вітторія «Геологічні роздуми» (1557 р.), Балтазар Айала «Про право війни та військові установи» (1582 р.), Альберіко Джентілі «Про посольства» (1585 р.), «Про право війни» (1588-1589 р.р.).</p> <p>6. Доктрина класичного міжнародного права Гуго Гроція. Трактат «Про право війни та миру» (1625 р.). Справедливі та несправедливі війни. Засоби «запобігання перетворення спорів у війну» за Гуго Гроцієм.</p> <p>7. Готфрід Вільгельм Лейбніц (1646-1716 р.р.) «Збірка документів з міжнародного права» (1693 р.). Емер де Вагтель (1714-1767 р.р.), «Право народів або принципи природного права, що застосовуються до поведінки й справ націй й суверенів» (1758 р.) та Георг Фрідріх фон Мартенс (1756-1821 р.р.), «Нарис новітнього права народів Європи, заснованого на договорах та звичаях» (1789 р.) та їх поділ міжнародного права на «природне» й «позитивне».</p> <p>8. Філософське підґрунтя міжнародного права</p>				
--	---	--	--	--	--

2 год	<p>в працях Імануїла Канта «До вічного миру» (1795 р.) та Георга Вільгельма Фрідріха Гегеля «Філософія права».</p> <p>9. Розвиток науки міжнародного права. Ласса Френсіс Лоуренс Опенгейм (1858-1919 рр.), «Міжнародне право», 1905-06 рр., «Майбутнє міжнародне право» (1911 р.), «Конфлікт щодо Панамського каналу» (1913 р.), «Ліга Націй та її проблеми» (1919 р.), «Міжнародні інциденти» (1919 р.).</p> <p>10. Йоган Каспар Блончлі (1808-1881 р.р.), «Сучасне міжнародне право» (1868 р.). Фрідріх Фромгольд (Федір Федорович) Мартенс (1845-1909 рр.), «Сучасне міжнародне право цивілізованих народів» (1882-83 рр.).</p> <p>11. Нормативізм у міжнародному праві та його засновник Ганс Кельзен (1881-1973 рр.), «Проблема суверенітету і теорія міжнародного права» (1920 р.), «Чисте правознавство» (1934 р.). Альфред Фердросс (1890-1980), «Конституція міжнародно-правової спільноти» (1926 р.), «Міжнародне право» (1937 р.).</p> <p>12. Розвиток науки міжнародного права в Україні.</p>	Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів	1; 2; 4; 7; 9; 10	Передивитись презентації доповідей, 4 год Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття	10
	<p>Тема 6. Становлення і розвиток доктрини міжнародного права</p> <p>Доповіді студентів за темою заняття та їх обговорення</p>					

<p>Тиж. 13,14 4 год</p>	<p>Тема 7. Основні тенденції розвитку міжнародного права у XXI ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток теорій міжнародного права та міжнародних відносин. Сучасні концепції міжнародного права. Основні напрями розвитку міжнародного права. Еволюційні фактори впливу на міжнародне право. 2. Розвиток міжнародного співробітництва як основоположного принципу сучасного міжнародного права і міжнародних відносин. 3. Відмова від концепції панування сили і заміна її концепцією панування права. Принцип суверенітету та його вплив на міжнародне право. 4. Еволюція суверенітету держави. 5. Еволюція суб'єктного складу міжнародного права. Створення розвинутої системи міжнародних організацій. 6. Формування основних принципів сучасного міжнародного права. 7. Міжнародне право і глобалізація. 8. Фрагментація міжнародного права. 9. Закріплення прав і свобод людини. Гуманізація міжнародного права. 10. Демократизація міжнародного права. 11. Міжнародне право – право міжнародного співтовариства. 12. Співвідношення принципів міжнародного права із принципом верховенства права. 	<p>Лекція F2F</p>	<p>Презентація</p>	<p>1; 2; 4; 7; 9; 10</p>	<p>Передивитись презентацію, 2 год</p> <p>Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття.</p>	<p>5</p>
-----------------------------	--	-------------------	--------------------	--------------------------	--	----------

2 год	Тема 7. Основні тенденції розвитку міжнародного права у XXI ст. Доповіді студентів за темою заняття та їх обговорення	Практичне заняття	Презентації, доповіді студентів	1; 2; 4; 7; 9; 10	Передивитись презентації доповідей, 4 год Підготувати індивідуальне завдання та відповідну доповідь на наступне заняття	10
-------	---	-------------------	---------------------------------	-------------------	---	----

10. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни Міжнародне публічне право, є сумою балів за виконання індивідуальних завдань (доповіді) та додаткові бали за активність під час обговорення поточних тем на заняттях. У разі не набрання достатньої кількості балів для отримання позитивної оцінки, студент має можливість отримати додаткові бали під час іспиту. Впродовж семестру студент за виконання індивідуальних завдань отримує до 50 балів, за активну роботу на заняттях – до 50 балів. Складання іспиту після кожного змістовного модулю дає можливість отримати додатково до 60 балів.

Студент має підготувати протягом вивчення курсу два індивідуальних завдання у вигляді доповідей з презентацією під час практичних занять за кожним зі змістовних модулів курсу.

Змістовний модуль I. Зародження міжнародного права (35 балів)

Критерії оцінювання доповіді (25 балів)

Якість оформлення доповіді – 5

Якість змісту доповіді – 10

Форма та оригінальність презентації – 5

Точність відповідей на додаткові запитання – 5

Критерії оцінювання активності на заняттях (10 балів)

Підняття цікавих питань для обговорення – 2

Точність відповіді на поставлені питання – 5

Правдивість та точність подання додаткових фактів за предметом обговорення – 3

Змістовний модуль II. Універсальне міжнародне право (35 балів)

Критерії оцінювання доповіді (25 балів)

Якість оформлення доповіді – 5

Якість змісту доповіді – 10

Форма та оригінальність презентації – 5

Точність відповідей на додаткові запитання – 5

Критерії оцінювання активності на заняттях (10 балів)

Підняття цікавих питань для обговорення – 2

Точність відповіді на поставлені питання – 5

Правдивість та точність подання додаткових фактів за предметом обговорення – 3

ІСПИТ (60 балів)

В іспит входять питання за 13 темами курсу, які поділені на екзаменаційні білети по 3 питання у кожному.

За кожну правильну відповідь за кожним питанням білету студент отримує до 20 балів.

Критерії оцінювання на іспиті (60 балів)

Точність відповідей на запитання – 20

Повнота відповідей на запитання – 30

Якість оформлення екзаменаційної роботи – 10

11. Рекомендована література

1. Буткевич В. Г. Міжнародне право. Основи теорії : підручник / В. Г. Буткевич, В. В. Мицик, О. В. Задорожній ; за ред. В. Г. Буткевича. – К. : Либідь, 2002. – 608 с.
2. Буткевич О. В. Історія міжнародного права : підручник / О. В. Буткевич. – К. : Видавництво Ліра-К, 2013. – 416 с.
3. Буткевич О. В. Становлення і розвиток міжнародного права в стародавній період: дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / О. В. Буткевич; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К., 2002. - 209 арк.
4. Буткевич О. В. Теоретичні аспекти походження і становлення міжнародного права / О. В. Буткевич. - К. : Україна, 2003. - 800 с.
5. Буткевич О. В. Міжнародне право Стародавнього Світу / О. В. Буткевич. - К. : Україна, 2004. - 863 с.
6. Буткевич О. В. Міжнародне право середніх віків / О. В. Буткевич. - К. : Видавництво Гуманітарної Літератури, 2008. - 672 с.
7. Історія міжнародного права / авт. кол. ; под ред. А. И. Дмитриева, У. Э. Батлера. – 2-е изд., доп. и перераб. – О. : Фенікс, 2013. – 574 с.
8. Мартенс Ф. Ф. Современное международное право цивилизованных народов : в 2 т. / Ф. Ф. Мартенс ; под ред. и с биогр. очерком В. А. Томсинова. – М. : Зерцало, 2008. – Т. 2. – 432 с.
9. Мережко А.А. Історія міжнародно-правових ученьї. – К.: Таксон, 2006. – 492 с.
10. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т. 1 : Основи теорії. 2019. 416 с.
11. Черкес, М.Ю. Міжнародне право : підручник. – 5-е вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2006.
12. Journal of the History of International Law // <http://www.brill.com/journal-history-international-law-revue-dhistoire-du-droit-international>

13. Fassbender B., Peters A. The Oxford Handbook of the History of International Law (2012) // <http://www.oxfordhandbooks.com/view/10.1093/law/9780199599752.001.0001/law-9780199599752>
14. Koskenniemi M. The History of International Law Today // <http://www.helsinki.fi/eci/Publications/Koskenniemi/MHHistory.pdf>
15. Koskenniemi M. Histories of international law: significance and problems for a critical view // http://www.temple.edu/law/ticlj/fall2013/Koskenniemi_HistoriesofInternationalLaw.pdf
16. The History of International Law: <http://opil.oup.com/page/int-law-timeline>
17. History of International Law: <http://www.peacepalace.library.nl/research-guides/public-international-law/history-of-international-law/>
18. History of International Law, 1550-1700: <http://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199796953/obo-9780199796953-0036.xml>
19. The history of international law [timeline]: <http://blog.oup.com/2015/09/history-international-law-timeline/>

Розробник:

к.ю.н., доцент кафедри МППП

Н.В. Хендель